

ROERKERKNIEUWS IN DE VASTENTIJD

editie 147 (18 maart 2023) – www.roerkerken.nl

inleiding

Door een Nederlandse bril bekeken, lijkt het alsof de Kerk steeds kleiner wordt. Maar internationaal is dat helemaal niet zo. Het aantal rooms-katholieken neemt zelfs toe. In 2021 waren er wereldwijd 1,378 miljard katholieken. Dat is een stijging van 1,3 procent ten opzichte van het jaar ervoor. Dat blijkt uit de jaarlijkse statistieken die het Vaticaan afgelopen week heeft gepubliceerd. In 2021 maakten katholieken 17,67 procent van de wereldbevolking uit. Dat percentage is afgelopen jaren vrijwel onveranderd gebleven. Procentueel gezien wonen de meeste katholieken in Noord- en Zuid-Amerika, waar meer dan 64 van de 100 inwoners katholiek is, gevolgd door Europa met 39,6 op de 100. In absolute aantallen is de stijging het grootste in Afrika, terwijl in Europa sprake is van een daling. Brazilië is het land met grootste aantal katholieken: bijna 180 miljoen Brazilianen zijn katholiek. Uit de cijfers blijkt verder dat er in 2021 wereldwijd 407.872 priesters waren, 49.176 permanent diakens en 5.340 bisschoppen.

Melicker Laesplenkske

In Roerkerknieuws 120 berichtten we er al over: over het ‘Melicker Laesplenkse’ dat Melicker Marc Heemels, thans pastoor in Eygelshoven, liet maken en afgelopen najaar (via slagerij Beulen en ‘Oestsjpanning de Meulenberg’) voor het goede doel in de verkoop bracht. Inmiddels heeft hij 1000 euro (!) op het rekeningnummer van de Melicker St. Andreas-parochie gestort, een bedrag dat zoals gezegd ten goede zal komen aan het goede doel: de nieuwe klokkenstoel voor onze historische luidklok uit 1337. Niet alleen dank aan Marc, maar ook de ‘verkopers’ zonder welke het ook nooit zo’n succes had kunnen worden. Er zijn nog maar een paar ‘leasplenkskes’ over: gegadigden kunnen zich melden bij ons cluster-secretariaat: clustersecretariaat@roerkerken.nl

Heiligdomsvaarten 2023

Vorig jaar was er Heiligdomsvaart in Susteren (Roerkerknieuws 99), dit jaar is er van 28 mei tot 4 juni Heiligdomsvaart in Mönchengladbach rond de ‘Abendmalstuch’ die daar al sinds 1275 wordt bewaard en vereerd. Dit jaar is het thema: ‘Verwoben sind wir in der ganzen Welt’ en staan de organisatoren stil bij de vraag hoe wij mensen ons met God en elkaar verbonden weten. Voor meer info: www.heiligtumsfahrt.de. Van 9 tot 19 juni a.s. wordt ook weer de zevenjaarlijkse Heiligdomsvaart in Aken gehouden, dit jaar onder het motto: ‘Für wen haltet ihr mich?’ Met het oog op de Akener heiligdommen zoals het ‘Marienkleid’, de ‘Windeln Jesu’ en de ‘Lendentuch Christi’ worden we uitgenodigd Christus en het geloof opnieuw te ontdekken. Welk beeld hebben wij christenen eigenlijk van Jezus? En daarmee verbonden de vraag hoe mensen graag gezien willen worden en zichzelf profileren, met name op internet en in de sociale media. Zie: www.heiligtumsfahrt-aachen.de. In samenhang met de Akener Heiligdomsvaart wordt ook in het nabij Aken gelegen Kornelimünster Heiligdomsvaart gehouden, en wel van 10 tot 18 juni en van 10 tot 17 september. Daar worden het ‘Schürztuch Jesu’, het ‘Grabtuch Jesu’ en het ‘Schweißstuch Jesu’ bewaard. Zie www.heiligtumsfahrt-kornelimuenster.de. In Tongeren tenslotte trekt eens in de zeven jaar de Kroningsprocessie door de straten van de Belgische stad Tongeren. Dat is al zo sinds 1890, toen het beeld van O.L. Vrouw, Oorzaak onzer Blijdschap, plechtig

gekroond werd. Dit jaar zal dat voor de 19^e keer zijn. Drieduizend figuranten tonen dan op indrukwekkende wijze taferelen uit het leven van Maria en Jezus. Op de avonden van de Kroningsprocessie (2-4-7-9 juli) is er om 22.30 uur op de grote markt een avondspel. Voor meer informatie: www.kroningsfeesten.be.

Bisdomblad 'De Sleutel'

Ons bisdomblad De Sleutel bestaat deze maand 50 jaar. Het werd een halve eeuw geleden opgericht als opvolger van het enkele jaren daarvoor ter ziele gegane weekblad Credo. Deze krant speelde met name in de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw een belangrijke rol in kerkelijk Limburg. Begin jaren zeventig werd een communicatiemiddel gemist en werd IBR opgericht: Informatie Bulletin Roermond, een tweewekelijkse nieuwsbrief van acht pagina's. Dit initiatief groeide in de loop van de jaren uit tot een volwaardig magazine. In de jaren tachtig werd de titel IBR vervangen door 'De Sleutel', een subtiële verwijzing naar de sleutel van Sint-Servaas, de eerste bisschop in wat nu Limburg is. Sinds de opkomst van internet is ook de nieuwsvoorziening van het bisdom digitaal geworden ('Clavis'), omdat dit veel sneller is. De Sleutel verschijnt nu elk kwartaal als een aantrekkelijk magazine met verhalen en foto's voor iedereen die net iets meer wil weten over kerk en geloof in Limburg. Een jaarabonnement op De Sleutel kost € 29,-. Het magazine valt dan elk kwartaal in de bus, terwijl alle lezers elke week (gratis) de digitale nieuwsbrief van het bisdom ontvangen. Abonneren of een proefabonnement aanvragen kan via: info@bisdom-roermond.nl.

Adellijke grootgrondbezitters in de 19e en 20e eeuw (IXb) – Von Schaesberg

In 1858 kocht Von Schaesberg niet alleen het voormalige kloostergoed Dalheim, maar ook de boswachterij Ritzerode van de 'Aachener Regierungsrat' Ludwig Wilhelm Ritz (1789-1858) die rond 1850 in het bos bij Oberkrüchten ook een 'Forsthaus' had laten bouwen, een *"zweigeschossiges Fachwerkhaus in 5 Achsen mit anschließendem Scheunentrakt mit Schleppehdach"*. Niet alleen laatstegenoemd 'Forsthaus' maar ook De Kievit in Vlodrop fungeerde als uitvalsbasis voor de jacht. Tot 1860 fungeerde De Kievit als grenskantoor, maar daarna diende het de grafelijke boswachter en jachtopziener tot woning. Eind 19^e eeuw woonde er Gerard Hommen (1862-1894), wiens ontzielde lichaam eind mei 1894 op de Meinweg werd gevonden; hij bleek te zijn vermoord. In het door "Heinrich rijksgraaf van Schaesberg (op slot Tannheim in Würtemberg)" gepubliceerde overlijdensbericht heet het: *"hij viel den 28^e mei j.l. onder de hand eens moordenaars, als een offer van zijn beroep, waaraan hij zich steeds met de grootste getrouwheid en nauwgezetheid heeft toegewijd"*. Verder betuigde hij *"aan allen die zoo talrijk en in opofferende wijze aan het zoeken van het lijk hebben deelgenomen zijn hartelijken dank"* ('De Klepper' 52 [2020] nr. 3). De laatste boswachter en jachtopziener die op (het in 1958 herbouwde) boswachtershuis De Kievit woonde was (de oorspronkelijk uit Posterholt afkomstige) Theodoor Reijnders (1903-1969); maar die was in dienst van baron Gillès de Pélichy (zie Roerkerknieuws 136). Het beheer van de 'gräfl. von Schaesberg'sche' goederen op en rond de Meinweg gebeurde vanuit slot Dillborn dat als rentmeesterij ('rentamt') fungeerde. Daartoe behoorde sinds 1873 ook de Meinwegs- resp. Packeniushof bij Arsbeck. Met de ondertekening van de notariële koopovereenkomst op 1 september 1877 tussen graaf Heinrich von Schaesberg te Dillborn en de Bergisch-Märkischen Eisenbahngesellschaft begon (aan Duitse zijde) de geschiedenis van de spoorlijn tussen Mönchengladbach en Roermond, de spoorlijn die wij thans nog kennen als de 'IJzeren Rijn' die door het Meinweggebied loopt en (aan Nederlandse zijde) nog tot 1991 dienst deed. Aan Nederlandse zijde waren er andere grondeigenaren in het

geding die hun grond verkochten aan 'Le Grand Belge', de Belgische spoorwegmaatschappij die in 1869 concessie verkreeg voor het Belgische traject van de IJzeren Rijn en in 1873 voor het Nederlandse traject. Die spoorverbinding was voor de Duitse Franciscanen begin twintigste eeuw mede aanleiding te kiezen voor Vlodrop-Station, om daar een nieuw klooster annex missiecollege (het latere St. Ludwig) te stichten. Daartoe kochten ze in 1905 137 hectare grond van de graaf. In de loop der jaren zouden de paters nog meer grond van de graaf kopen en breidden ze aldus hun bezit uit tot ruim 158 hectare op Nederlands gebied, terwijl ze ook aan Duitse zijde van de grens nog een kleine hectare grond hadden liggen. Vlak daarvoor (in 1900) had de graaf ook al de 'Vlodropperheide' verkocht die zijn vader in 1858 in eigendom had verworven. In 1898 had hij nog de Dalheimer Mühle (de voormalige abdijmolen) aan zijn bezit toegevoegd; bij die gelegenheid verkreeg hij bovendien *"eine Konzession zum Betrieb und Anbau eines Restaurants, da die bisherige Schenk-wirtschaft und die Mühle, bedingt durch den Tod des Pächters still lag"*. Desondanks zou de molen nog tot 1958 in bedrijf blijven. Voor 'culinaria' kan men er nog altijd terecht: tot op de dag van vandaag is de molen een geliefde pleisterplaats voor wandelaars en fietsers. Nog tot 1999 zou de molen in bezit van de Von Schaesbergs blijven. Op 7 september 1902 verwoestte een felle brand grotendeels het nog tussen 1856 en 1860 in neogotische stijl verbouwde slot Krickenbeck. Bij de daaropvolgende restauratie ontstond het huidige neorenaissanceslot. In 1943 verliet de grafelijke familie haar residentie aldaar en trok ze zich definitief terug op slot Tannheim/Württemberg, het slot met de erbij behorende heerlijkheid die de familie Von Schaesberg in de Franse tijd (1803) werd toegewezen als compensatie voor het verlies van Kerpen en Lommersum ('Reichsdeputationshauptschluss'). In 1987 werd Krickenbeck en het bijbehorende landgoed door de familie van de hand gedaan. Slot Dillborn bij Brügggen was al aan het begin van de twintigste eeuw door de familie verkocht (VAR: 'Archiv der Grafen von Schaesberg'). Na het afstoten van haar onroerendgoedbezit op en rond de Meinweg begon ook de ontginning van het Meinweg-plateau, met de (in 1997 gesloopte) Wolfhoeve (1908) aan Nederlandse zijde en Gut Meinfeld en de Lindenhof (1912) aan Duitse zijde. De buurtschap Meinweg vindt zijn oorsprong in de herberg die er in 1881 op de uiterste oostpunt van de gemeente Melick-Herkenbosch werd gebouwd ('Landschappen van Maas en Peel' [1997] blz. 250 [fig. 73]; Jaarboek HRV 13 [1981]). wordt vervolgd

Personalia

Op zondagmiddag 12 maart j.l. werd in Posterholt de jaarlijkse (parochiële) vrijwilligersviering gehouden, de eerste na de 'Coronapauze' van maar liefst drie jaar. Dat het dit keer geen vrijwilligers-avond, maar een vrijwilligers-middag was mag te denken geven; blijkbaar begint de gemiddelde leeftijd ons steeds meer parten te spelen. Niet alleen werden de dames van de parochiële bloemsiergroep in het zonnetje gezet, omdat ze vooral aan het begin van de Coronatijd (tijdens de algehele lockdown) gewoon doorgingen met het versieren van de kerk, ook al waren er weinig of geen vieringen in de kerk, terwijl ook de heren van de collectantengroep niet werden vergeten, want sinds het uitbreken van de coronacrisis wordt er niet meer aan de banken gecollecteerd, maar op het einde van de viering. Dat is zelfs zo succesvol gebleken (in die zin dat de opbrengst ook nog eens toenam), dat we daarmee - toen die collectemaatregel kwam te vervallen - (ook in Posterholt) doorgegaan zijn. De mededeling op de vrijwilligersmiddag dat daarmee nu ook het doek voor de collectantengroep is gevallen, was echter wat kort door de bocht, waarvoor onze welgemeende excuses. Desalniettemin zeggen wij ook nu weer hartelijk dank aan 'de Palmboompjes' voor de organisatie van deze (normaal gesproken) jaarlijkse 'happening'.

Op vrijdagmorgen 17 maart j.l. namen we in St. Martinuskerk van Vlodrop afscheid van **Mechtilde Maria (Mechtild) Huts-Winkens (1931-2023)**. Geboren in Schaufenberg (Rosenthal), maar opgegroeid in Birgelen ging ze al op jonge leeftijd werken, eerst in het ziekenhuis in Wegberg en later in een naaiatelier in Wassenberg. Uithelpend in het gezin en winkeltje van de familie Willems aan de Rothenbach leerde ze de 15 jaar oudere fabrieksarbeider Jac Huts (1916-2010) uit Vlodrop kennen, met wie ze in 1964 trouwde en in Vlodrop (St. Maartensplein) een gezin stichtte, waarbinnen in 1968 dochter Birgit werd geboren. Jac had al sinds zijn 21^e last van zijn ogen en had daarom maar een beperkt gezichtsvermogen. Toch zou hij nog tot aan zijn pensioen werkzaam zijn bij de Westrom. Mechtild sloot zich al gauw aan bij het kerkelijk zangkoor en zou daar bijna tot het laatst toe haar alt-partij blijven meezingen. Afgelopen najaar werd ze nog gehuldigd vanwege haar 55-jarig lidmaatschap. Er braken moeilijke tijden aan toen haar man Jac begon te dementeren; uiteindelijk moest hij op Camillus in Roermond worden opgenomen, waar Mechtild hem ieder dag per bus bezocht en waar hij een paar maanden later al, begin 2010 kwam te overlijden, 93 jaar oud. Gelukkig was dochter Birgit inmiddels getrouwd en had Mechtild in Mara en Sem kleinkinderen gekregen waarmee er toch weer wat kleur in haar leven kwam. En daar hield ze van; ze wist van het leven te genieten en met haar humor vaak de lachers op haar hand te krijgen. Haar medekoorleden trakteerde ze ieder jaar met Pasen op een zakje met Paaseitjes. De laatste tijd begon ze ook zelf te dementeren; dat was de reden dat ze ook al een poosje aan de dagopvang in de Bosscherhof deelnam. In dat zorgcentrum werd ze afgelopen voorjaar opgenomen. Daar kwam er op donderdagmorgen 9 maart toch j.l. nog onverwacht snel een einde aan haar leven. Na de uitvaartmis vond ze haar laatste rustplaats bij haar man op begraafplaats Anxterveld.

Wit U ons financieel ondersteunen? Bij voorbaat dank!

Herkenbosch: NL 52 RABO 0121 402 088 t.n.v. kerkbestuur St. Sebastianus

Melick: NL 40 RABO 0133 000 400 t.n.v. kerkbestuur St. Andreas

Montfort: NL 39 RABO 0134 704 126 t.n.v. kerkbestuur H. Catharina

St. Odiliënberg: NL 79 RABO 0138 1180 00 tnv kerkbestuur HH. Wiro, Plechelmus en Otgerus

Posterholt: NL 06 RABO 0142 301 760 t.n.v. kerkbestuur St. Matthias

Vlodrop: NL 10 RABO 0154 600 512 t.n.v. kerkbestuur St. Martinus

Tot slot

Aan- en afmelding voor deze nieuwsbrief kan via: clustersecretariaat@roerkerken.nl

Jos. L'Ortye (Posterholt), pastoor, tel. 40 12 21 - pastoor@roerkerken.nl

Paul Hamans (St. Odiliënberg), assistent, tel. 527 825 – p.hamans@roerkerken.nl

Gerard Sars (St. Odiliënberg), diaken, tel. 537 765 – g.sars@roerkerken.nl

Rim Mom (Montfort), diaken, tel. 542 154 - r.mom@roerkerken.nl

Bert Venner (Roermond), diaken, tel. 320 215 - b.venner@roerkerken.nl

Lian Overbeeke (Posterholt), catechiste, tel. 06 – 526 20 245 - l.overbeeke@roerkerken.nl

Parochiebureau Herkenbosch (Anja Wagemans), tel. 520 672 - sebastianus@roerkerken.nl

Parochiebureau Melick (Marie-Anne Geraedts), tel. 537 965 - andreas@roerkerken.nl

Parochiebureau Montfort, tel. 543 127 - catharina@roerkerken.nl

Parochiebureau St. Odiliënberg (Marlou Roeleveld), tel. 531 384 - otgerus@roerkerken.nl

Parochiebureau Posterholt (Lilian Peters), tel. 400 275 - matthias@roerkerken.nl

Parochiebureau Vlodrop (Marjon van der Beek), tel. 401 207 - martinus@roerkerken.nl